

Инклюзивті білім беруді нормативтік құқықтық және әдістемелік қамтамасыз ету

Мақсат: инклюзивті білім беру саласындағы нормативтік құқықтық құжаттарды өзектендіру. Орталықпен 2019 ж. әзірлеген әдістемелік ұсынымдарды талқылау

Инклюзивті білім беру шеңберіндегі нормативтік құқықтық актілер

01

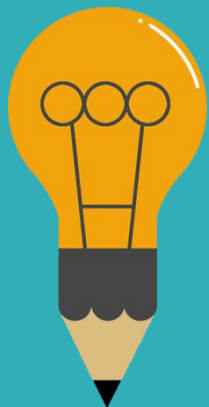
Халықаралық құжаттар

02

*Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық
құжаттары*

03

*Қазақстан Республикасы Білім және ғылым
министрлігінің нормативтік құқықтық құжаттары*

Халықаралық құжаттар

«Білім беру саласындағы кемсітушілікке қарсы күрес туралы» БҰҰ Конвенциясы (1960 ж.)	Негізгі идеясы: білім берудің жалпыға қолжетімділігіне және оқыту сапасына қатысты тең жағдайларға құқық. ҚР Үкіметімен 2016 жылдың қаңтар айында ратификацияланды.
«Бала құқықтары туралы» БҰҰ Конвенциясы (1989 ж.)	Негізгі идеясы: қандай да бір кемсітушіліксіз тегін және міндетті білім алу құқығы ҚР Үкіметімен 1994 жылдың маусым айында ратификацияланды.
Барлығына арналған білім декларациясы (1990 ж.)	Негізгі идеясы: барлық адамдарға – балаларға, жастарға, ересектерге – олардың базалық білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруға арналған білім алуға мүмкіндік беру.
«Ерекше қажеттіліктері бар тұлғалардың білім беру саласындағы қағидаттар, саясат және практикалық қызмет туралы» Саламанка декларациясы (1994 ж.)	Негізгі идеясы: білім беру саласында ерекше қажеттілігі бар тұлғаларға педагогикалық әдістер негізінде оларға жағдай жасауы тиіс мектептерде оқуға қол жеткізу.
«Мүгедектердің құқықтары туралы» БҰҰ Конвенциясы (2006 ж.).	<p>24-баптың негізгі идеясы: Қатысушы мемлекеттер мүгедектердің білім алуға құқықтарын таниды. Осы құқықтарды кемсітудің және мүмкіндіктерінің теңдігі негізінде іске асыру мақсатында қатысушы мемлекеттер барлық деңгейлерде инклюзивті білім беруді және өмір бойы оқытуды қамтамасыз етеді, бұл ретте:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) адами әлеуетін, сондай-ақ қадір-қасиеті мен өзін-өзі құрметтеу сезімдерін толық дамытуға және адам құқықтарын, негізгі бостандықтарын және адами алуан түрлілікті құрметтеуді күшейтуге; b) мүгедектердің жеке басын, талантын және шығармашылығын, сондай-ақ олардың ақыл-ой мен дене қабілеттерін толық көлемде дамытуға; c) мүгедектерге еркін қоғам өміріне тиімді қатысу мүмкіндігін беруге ұмтылады. <p>2. Бұл құқықты іске асыру кезінде қатысушы мемлекеттер:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) мүгедектердің жалпы білім беру жүйесінен, ал мүгедек балалардың - тегін және міндетті бастауыш білім беру немесе орта білім беру жүйесінен мүгедектік себебі бойынша шығып қалмауын; b) мүгедектердің өздерінің тұратын жерлерінде инклюзивті, сапалы әрі тегін бастауыш білім беруге және орта білім беруге басқалармен теңдей дәрежеде қол жеткізуін; c) жеке қажеттіліктерді ескеретін жүйелі бейімдеумен қамтамасыз етілуін; d) мүгедектерді тиімді оқытуды жеңілдету үшін оларды жалпы білім беру жүйесінің ішінде қажетті қолдауға ие болуын; e) білімді игеру мен әлеуметтік дамуға барынша ықпал ететін жағдайда, соған сай толық қамту мақсатындағы жеке қолдауды ұйымдастыру жөніндегі тиімді шаралардың қабылдануын қамтамасыз етеді. <p>ҚР Үкіметімен 2015 жылдың ақпан айында ратификацияланды.</p>

Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық құжаттары

<p>Қазақстан Республикасының Конституциясы (1995 жылы 30 тамызда республикалық референдумда қабылданды).</p>	<p>30-бап 1. Азаматтардың мемлекеттік оқу орындарында тегін орта білім алуына кепілдік беріледі. Орта білім алу міндетті.</p>
<p>Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2019 жылғы 2 қыркүйектегі Қазақстан халқына Жолдауы</p>	<p>Қамқорлығында мүмкіндігі шектеулі балалары бар отбасыларға ерекше көңіл бөлінуі тиіс. Біз ерекше қажеттіліктері бар адамдар үшін бірдей мүмкіндік жасауға міндеттіміз.</p>
<p>«Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345 Заңы.</p>	<p>15-бап. Баланың білім алуға құқығы 1. Әрбір баланың білім алуға құқығы бар және Қазақстан Республикасының білім туралы заңдарына сәйкес оған тегін бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім және конкурстық негізде тегін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім алуға кепілдік беріледі. 3. Арнаулы педагогикалық тәрбиені қажет ететін кемтар балаларға мемлекеттік бюджеттен белгіленген стандарттар деңгейінде олардың білім алуына кепілдік беретін қосымша қаражат береді.</p>
<p>«Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы.</p>	<p>15-бап. Кемтар балалардың құқықтары 5) кемтар балалар психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялардың қорытындысына сәйкес арнаулы білім беру ұйымдарында немесе мемлекеттік жалпы білім беретін оқу орындарында тегін мектепалды және жалпы орта білім алуға құқылы.</p>
<p>«Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 13 сәуірдегі № 39 Заңы</p>	<p>29-бап. Мүгедектерге білім алуы және мектепке дейінгі тәрбие алуы үшін жағдайларды қамтамасыз ету 1. Мүгедектерге тегін бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім алуға кепілдік беріледі. 2. Бірінші және екінші топтардағы мүгедектер мен мүгедек балалар үшін техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі және жоғары білім берудің кәсіптік оқу бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға оқуға түсу кезінде Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін мөлшерде қабылдау квотасы көзделеді. 3. Мемлекеттік білім беру гранттарын бюджеттік қаржыландыру арқылы тегін мемлекеттік білім алуға арналған конкурсқа қатысқан кезде көрсеткіштері бірдей болған жағдайда медициналық қорытындыға сәйкес тиісті білім беру ұйымдарында оқуына болатын бірінші және екінші топтардағы мүгедектердің, бала кезінен мүгедектердің, мүгедек балалардың басым құқығы бар.</p>

«Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы»
Қазақстан
Республикасының
2008 жылғы
29 желтоқсандағы
№ 114-IV Заңы

Осы Заң өмірлік қиын жағдайда жүрген адамдарға (отбасыларға) арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету саласында туындайтын қоғамдық қатынастарды реттейді.

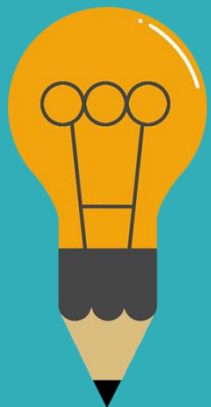
Арнаулы әлеуметтік қызметтер – өмірлік қиын жағдайда жүрген адамға (отбасына) туындаған әлеуметтік проблемаларды еңсеру үшін жағдайларды қамтамасыз ететін және оның қоғам өміріне қатысуына басқа азаматтармен тең мүмкіндіктер жасауға бағытталған қызметтер кешені.

6-бап. Адам (отбасы) өмірлік қиын жағдайда деп танылуы мүмкін негіздер

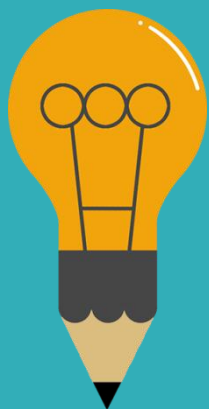
1. Адам (отбасы) мынадай негіздер бойынша өмірлік қиын жағдайда жүр деп танылуы мүмкін:

- 1) жетімдік;
- 2) ата-ана қамқорлығының болмауы;
- 3) кәмелетке толмағандардың қадағалаусыз қалуы, оның ішінде девиантты мінез-құлық;
- 4) кәмелетке толмағандардың арнаулы білім беру ұйымдарында, ерекше режимде ұстайтын білім беру ұйымдарында болуы;
- 5) туғаннан бастап үш жасқа дейінгі балалардың ерте психофизикалық даму мүмкіндіктерінің шектелуі;
- 6) дене бітімі және (немесе) ақыл-ой мүмкіндіктеріне байланысты организм функцияларының тұрақты бұзылуы;
- 7) әлеуметтік мәні бар аурулардың және айналадағыларға қауіп төндіретін аурулардың салдарынан тыныс-тіршілігінің шектелуі;
- 8) жасының егде тартуына байланысты, бұрынғы ауруы және (немесе) мүгедектігі салдарынан өзіне-өзі күтім жасай алмауы;
- 9) әлеуметтік бейімсіздікке және әлеуметтік депривацияға алып келген қатыгездікпен қарау;
- 10) баспанасыздық (белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдар);

<p>«Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы</p>	<p>1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар</p> <p>7-4) білім алу үшін арнайы жағдайлар – ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар адамдардың (балалардың) оларсыз жалпы білім беретін оқу және білім беру бағдарламаларын меңгеруі мүмкін болмайтын, арнайы оқу бағдарламаларын және оқыту әдістерін, техникалық және өзге де құралдарды, тыныс-тіршілігін, сондай-ақ медициналық, әлеуметтік және өзге де көрсетілетін қызметтерді қамтитын жағдайлар;</p> <p>21-3) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымы – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын және ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыратын жоғары оқу орны;</p> <p>21-7) инклюзивті білім беру – ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке-дара мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс;</p> <p>8-бап. Білім беру саласындағы мемлекеттік кепілдіктер</p> <p>2. Мемлекет Қазақстан Республикасы азаматтарының тегін мектепалды, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім алуын қамтамасыз етеді.</p> <p>6. Мемлекет инклюзивті білім берудің мақсатын іске асыра отырып, білім берудің барлық деңгейінде даму мүмкіндіктері шектеулі азаматтарға олардың білім алуына, дамуындағы ауытқуды түзетуіне және әлеуметтік бейімделуіне арнайы жағдайлар жасауды қамтамасыз етеді.</p> <p>49-бап. Ата-аналардың және өзге де заңды өкілдердің құқықтары мен міндеттері</p> <p>1. Кәмелетке толмаған балалардың ата-аналары мен өзге де заңды өкілдерінің:</p> <ol style="list-style-type: none">1) баланың тілегін, жеке бейімділігі мен ерекшеліктерін ескере отырып білім беру ұйымын таңдауға;4) өз балаларын оқыту мен тәрбиелеу проблемалары жөнінде психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялардан консультациялық көмек алуға;5) балаларының шарттық негізде қосымша қызмет көрсетулер алуына құқығы бар.
--	--

<p>«Мемлекеттік білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттары және педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген адамдар лауазымдарының тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 30 қаңтардағы № 77 Қаулысы</p>	<p>8. Барлық білім беру ұйымдарына ортақ жекелеген лауазымдар бойынша білім беру ұйымдары қызметкерлерінің үлгі штаттары</p> <p>29. Білім беру ұйымдарында қажет болған жағдайда балаларды (тәрбиеленушілердің, білім алушылардың) бейіндік оқыту мен тәрбиелеуге сәйкес келетін, сондай-ақ өткізілетін үйірмелік, спорт, емдеу іс-шараларына қарай лауазымдардың (директордың бейін бойынша оқыту жөніндегі орынбасары, әлеуметтік педагог, ұйымдастырушы педагог, әлеуметтік талдаушы, сүйемелдеуші, көркемдік жетекші, костюмер, суретші, киномеханик, сахна жұмысшысы, музыкалық аспаптардың күйін келтіруші, өндірістік оқыту шебері, дене шынықтыру және еңбекке баулу жөніндегі нұсқаушы, қосымша білім беру педагогы, музыкалық жетекші, мұрағатшы, экономист және басқалар) штат бірліктері қосымша белгіленеді.</p>
<p>«Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 – 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 қаулысы</p>	<p>Педагогтерге, ата-аналарға, ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға мобильді консультациялық-әдістемелік көмек енгізілетін болады.</p> <p>Кәсіби стандарт негізінде инклюзивті білім беру жағдайында жұмыс істейтін педагогтер (пән мұғалімдері, педагогтер, педагог-ассистенттер және басқалар) үшін біліктілік талаптары жаңартылады.</p> <p>Мектептер мен колледждер ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар инклюзивті ортада балаларға қолдау көрсететін тиісті мамандармен қамтамасыз етілетін болады.</p>

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің нормативтік құқықтық құжаттары

«Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы»

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы.

5. Жеке тұлғаның қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, оқу бағдарламаларының мазмұнына, білім алудың колжетімділігіне жағдайлар жасалуына қарай барлық деңгейлерде оқыту күндізгі, сырттай, кешкі, экстернат және ерекше білім беру қажеттілігі бар адамдар (балалар) үшін қашықтықтан оқыту нысандарында жүзеге асырылады.

6. Мемлекет инклюзивті білім беру мақсаттарын іске асыра отырып, білім берудің барлық деңгейлерінде **ерекше білім беру қажеттілігі бар азаматтарға олардың білім алуына, дамуындағы ауытқуды түзетуіне және әлеуметтік бейімделуіне арнайы жағдайлар жасауды қамтамасыз етеді.**

7. Денсаулық жағдайы бойынша ұзақ уақыт білім беру ұйымдарына бара алмайтын азаматтар үшін үйде немесе тиісті үлгілік оқу жоспарларына сәйкес стационарлық көмек көрсететін, сондай-ақ қалпына келтіріп емдеу және медициналық оңалту ұйымдарында **тегін жеке оқыту ұйымдастырылады.**

25. Білім беру ұйымдарында білім алушылардың заңды өкілдерінің мүдделерін ескере отырып, білім алуға ерекше қажеттіліктері бар балаларды инклюзивтік білім беру жағдайларында оқыту **(бір сыныпта білім алуға ерекше қажеттілігі бар кемінде екі баланың оқуына рұқсат етіледі)** және (немесе) дамудағы бұзылулардың түрлері бойынша арнайы сыныптарды ашу көзделген.

Инклюзивті білім беру жағдайларында білім алатын білім алуға ерекше қажеттілігі бар балалар психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның қорытындысы және ұсынымдары бойынша **үлгілік оқу немесе жеке оқу бағдарламасы бойынша оқиды.**

Инклюзивті білім беру жағдайларында және (немесе) арнайы сыныптарда білім алатын білім алуға ерекше қажеттіліктері бар балалар үшін **түзету сабақтарын** арнайы педагогтар (дефектолог олигофренопедагог, сурдопедагог, тифлопедагог, логопед) **жүргізеді.**

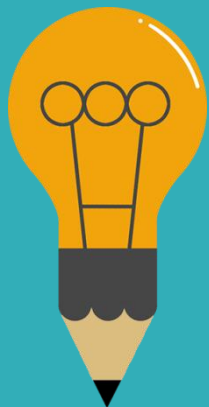
<p>«Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнайы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жарақтандыру нормаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 70 бұйрығы</p>	<p>Осы бұйрыққа сәйкес білім беру ұйымдарының барлық санаттағы балалар үшін білім беру ұйымдарында түзету-дамыту ортасын құру үшін жабдықтармен және жиһазбен қамтамасыз етіледі.</p> <p>Компьютерлік түзету-дамыту ойындары мен бағдарламалары дамуында кемістігі бар балалардың даму ерекшеліктерін ескеруі және осындай балаларға қажетті арнайы қадамдық дамытушы оқытуға бағытталуы тиіс. Олар ойын процесінде бір немесе бірнеше мақсаттарды бағындыруы керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> - көруді түзету; есту қабылдауын дамыту; - оқушының қабылдауын, зейінін, есте қалуын түзету; - ойлау операцияларын дамыту; ауызша және жазбаша сөйлеудің әртүрлі жақтарын түзету және дамыту; - оқу жетістіктерін бекіту, әлеуметтік дағдыларды дамыту.
<p>«Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, оларды аралық және қорытынды аттестаттауды өткізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 125 Бұйрығы</p>	<p>3-тарау. Жаңартылған орта білім мазмұны бойынша білім алушылардың үлгеріміне ағымдық бақылау жүргізудің тәртібі</p> <p>14-8. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды бағалау кезінде мұғалім сараланған және/немесе жеке тапсырмаларды қолданады, сондай-ақ білім алушының ерекшеліктерін есепке ала отырып, оның ішінде жеке оқу бағдарламаларын іске асыру кезінде бағалау критерийлеріне өзгерістер енгізеді.</p> <p>4-тарау. Білім алушыларды қорытынды аттестаттаудан өткізу тәртібі</p> <p>57. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларға және жеке оқу бағдарламасы бойынша оқитын білім алушыларға қорытынды аттесттау өткізу қажеттілігі туралы мәселені білім алушылардың жеке ерекшеліктеріне сәйкес педагогикалық кеңес шешеді.</p> <p>Арнайы білім беру ұйымдары мен жалпы білім беретін мектептердегі арнайы сыныптарындағы ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларға арналған қорытынды аттестаттаудың емтихан материалдарын аудандық, қалалық білім бөлімдері немесе білім басқармасы әзірлейді.</p> <p>58. 9 (10) сыныпта жазбаша жұмыстарды орындауға – 2 астрономиялық сағат, математикаға (алгебраға) (жазбаша) – 3 астрономиялық сағат (физика-математикалық бағыттағы мамандандырылған мектептерде – 4 сағат) бөлінеді.</p> <p>Қорытынды аттестаттаудан өтетін ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін мектептің ұсынымдарына сәйкес Білім алушыларды қорытынды аттестаттау жөніндегі емтихан комиссиясының (бұдан әрі – Комиссия) шешімімен емтихан тапсыру кезінде қосымша уақыт беріледі.</p> <p>61. Жазбаша емтихан өтіп жатқан кезеңде (диктанттан басқа) білім алушының 5 минутқа сынып бөлмесінен шығуына рұқсат беріледі. Ондай жағдайда ол жұмысын Комиссияға тапсырады, емтихан жұмысына білім алушының шығып келген уақыты жазылады.</p> <p>Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін үзіліске арналған ұзақтау уақыт ұсынылады.</p>

<p>«Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта және қосымша білім беру ұйымдарында педагогикалық кеңес қызметінің және оны сайлау тәртібінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2008 жылғы 16 мамырдағы № 272 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 2 шілдедегі № 317 бұйрығы.</p>	<p>3. Педагогикалық кеңес:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) оқу-тәрбие жұмыстарын жоспарлау және іске асыру; 2) жұмыс оқу жоспарларын бекіту; 3) білім беру қызметтерін ұсыну сапасы; 4) инклюзивті, арнайы білім беруді қамтамасыз ету үшін білім алушылардың (тәрбиеленушілердің) үлгерімі және психологиялық-педагогикалық даму ерекшеліктері туралы алынған деректердің негізінде білім алушылардың (тәрбиеленушілердің) жеке ерекшеліктері ескеріліп, оқу-тәрбие және түзету-дамыту жұмыстарын ұйымдастыруға ұсынымдар әзірлеу ... мәселелерін қарастырады.
<p>«Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалардың лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі N 338 Бұйрығы.</p>	<p>Білім беру ұйымдары осы бұйрықтың негізінде педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалар лауазымдарының бекітілген үлгілік біліктілік сипаттамаларын ескере отырып, педагогикалық кадрларға қажеттілікті қанағаттандырады. Олар меншік нысанына, ведомстволық бағыныстылығына және ұйымдық-құқықтық нысанына қарамастан білім беру органдарының қолдануы үшін міндетті:</p> <p>білім беру ұйымдарында олардың рөлі мен орнын айқындайтын құрылымдық бөлімшелер туралы ережелерді жасау; қызметкерлердің міндеттерін, құқықтары мен жауапкершілігін бекітетін лауазымдық нұсқаулықтарды әзірлеу; кадрларды іріктеу мен орналастыру, олардың дұрыс пайдаланылуын бақылауды жүзеге асыру; білім беру ұйымдары қызметкерлерін аттестаттаудан өткізу.</p> <p>Кәсіби құзыреттілігін айқындай отырып, біліктілікке қойылатын талаптар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) «Педагог»: ... білім алушылардың қажеттіліктерін ескере отырып, тәрбиелеу мен оқытудың жеке тәсілін жүзеге асыру, кәсіптік-педагогикалық қарым-қатынас негіздерін білу, цифрлық білім ресурстарын қолдану.

<p>«Арнайы білім беру ұйымдары түрлерінің қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 14 ақпандағы № 66 бұйрығы.</p>	<p>Балалардың ПМПК-ға жіберілуі ата-аналарының (заңды өкілдерінің), білім беру ұйымдарының, денсаулық сақтау ұйымдарының бастамасымен ата-анасының (заңды өкілдерінің) келісімі арқылы жүзеге асырылады.</p> <p>Тексерулер нәтижелері негізінде ПМПК-ның жалпы қорытындысы қабылданады, баланың жеке психофизикалық ерекшеліктеріне қарай түзете-дамыта оқыту барысындағы білім беру бағдарламасының түрі туралы алқалық шешім қабылданады.</p> <p>Қажет болған жағдайда медициналық, білім беру және әлеуметтік қызмет көрсету бойынша ұсынымдарды қарастыратын жеке түзете-дамыту бағдарламасы жасалады, ата-аналарға (заңды өкілдеріне) консультация беру жүзеге асырылады.</p> <p>«Дәрігерлік-консультациялық комиссияның қызметі туралы ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 5 мамырдағы № 321 бұйрығына (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11310 болып тіркелген) сәйкес үйде оқитын мерзімі көрсетіле отырып, дәрігерлік-консультациялық комиссияның бала денсаулығының жағдайы туралы қорытындысы үйде жеке тегін оқуға негіз болып табылады.</p>
---	--

2019 жылы Инклюзивті білім беруді дамыту орталығымен әзірленген әдістемелік ұсынымдар

1	Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін жаңартылған оқу бағдарламаларын жүзеге асыру бойынша әдістемелік ұсынымдар
2	Жалпы білім беру мектептің оқыту үдерісінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды қолдау бойынша әдістемелік ұсынымдар
3	Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалардың оқыту үдерісіне тиімді әдістер мен технологияларды енгізу бойынша әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу
4	ЕБҚ бар балалардың мамандық таңдауында отбасы, мектеп және жұмыспен қамту мекемелерінің өзара іс-әрекеті бойынша әдістемелік ұсынымдар
5	Инклюзия жағдайында жаратылыстану-математикалық және гуманитарлық білім берудің жеке бағдарламаларын құрастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар

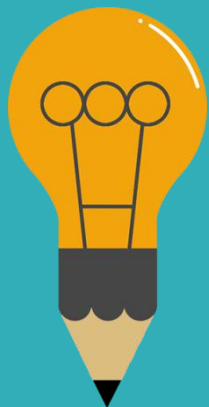

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін жаңартылған оқу бағдарламаларын жүзеге асыру бойынша әдістемелік ұсынымдар

Құралда жалпы білім беретін мектептің инклюзивтік ортасында саралау және дараландыру принциптерін жүзеге асыру үшін *жаңартылған оқу бағдарламалар мазмұнының мүмкіндіктеріне сипаттама беріледі*, сондай-ақ, *бастауыш және негізгі мектеп мұғалімдерінің ерекше білім берілуіне қажеттіліктері бар балаларды ескере отырып, бағдарламалық материалдарды бейімдеу бойынша тәжірибесі негізінде педагогтарға арналған әдістемелік ұсынымдар* беріледі.

Әдістемелік ұсынымдар жалпы білім беретін мектептердің басшыларына, мұғалімдеріне, әдіскерлерге, білім беру бөлімдері мен басқармаларының мамандарына арналған.

- 1. Жаңартылған оқу бағдарламаларымен ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды оқытудың ерекшеліктері*
- 2. Бастауыш мектептің білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды оқыту үдерісінде жаңартылған оқу бағдарламаларын жүзеге асыру (білім беру саласында)*
- 3. Негізгі мектептің ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды оқыту үдерісінде жаңартылған оқу бағдарламаларын жүзеге асыру (білім беру саласында)*

Жалпы білім беру мектептің оқыту үдерісінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды қолдау бойынша әдістемелік ұсынымдар

Құралда *ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды жалпы білім беру мектептерінде психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі* бойынша педагогтар мен мамандарға арналған *әдістемелік ұсынымдар* берілген. Ата-аналармен өзара іс-әрекет, сондай-ақ білім беру ұйымдарына ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды *қабылдау мен қолдаудың қадамдық жоспары бойынша ұсыныстар* енгізілген.

Әдістемелік ұсынымдар жалпы білім беретін мектеп басшыларына, мұғалімдерге, әдіскерлерге, білім басқармалары мен бөлімдерінің мамандарына арналған.

- 1. ЭЫДҰ ұсынымдарына сәйкес ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды қолдау*
- 2. Білім беру үдерісіндегі барлық қатысушыларды қолдау үшін педагогтер мен мамандардың өзара іс-әрекетін ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар*
- 3. Білім беру ұйымының ЕБҚ бар балалардың ата-аналарымен өзара іс-әрекетін ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар*
- 4. ЕБҚ бар балаларды білім беру ұйымына қабылдау және қолдаудың қадамдық жоспары бойынша әдістемелік ұсынымдар*

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалардың оқыту үдерісіне тиімді әдістер мен технологияларды енгізу бойынша әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу

Құралда ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалардың оқыту үдерісіне **тиімді әдістер мен технологиялар түрлерінің талдануы ұсынылады**, сондай-ақ, жалпы білім беру мектептері үдерісінде инклюзивті білім беруге **тиімді әдістер мен технологияларды бейімдеудің әдістемелік ұсынымдары** беріледі.

Әдістемелік ұсынымдар жалпы білім беретін мектеп басшыларына, мұғалімдерге, әдіскерлерге, білім басқармалары мен бөлімдерінің мамандарына арналған.

- 1. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларды оқытудың тұғырлары*
- 2. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалардың оқыту үдерісіндегі тиімді әдістері мен технологияларының түрлері*
- 3. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалардың оқыту үдерісіне тиімді әдістері мен технологияларды бейімдеудің әдістемелік ұсыныстары*

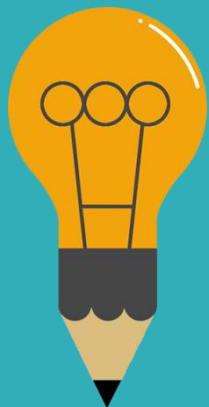

ЕБҚ бар балалардың мамандық таңдауында отбасы, мектеп және жұмыспен қамту мекемелерінің өзара іс-әрекеті бойынша әдістемелік ұсынымдар

Құралда түлектерді жұмысқа орналастыруда жалпы білім беретін мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмысының рөлі сипатталады. ЕБҚ бар білім алушыларды табысты кәсібилендірудің әлемдік тәжірибесіне сүйеніп, **ЕБҚ бар балалардың мамандық таңдауында отбасы, мектеп және жұмыспен қамту мекемелерінің табысты өзара іс-әрекет жолдары** ұсынылады.

Әдістемелік ұсынымдар жалпы білім беретін мектеп басшыларына, мұғалімдерге, әдіскерлерге, білім басқармалары мен бөлімдерінің мамандарына арналған.

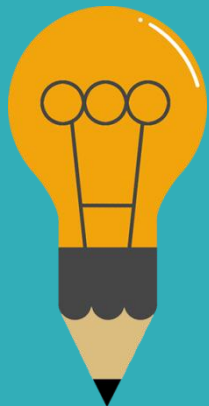
- 1. Түлектерді жұмысқа орналастыру үшін жалпы білім беретін мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмысының рөлі*
- 2. ЕБҚ бар білім алушыларды табысты кәсібилендірудің әлемдік тәжірибесі*
- 3. ЕБҚ бар балалардың мамандық таңдауында отбасы, мектеп және жұмыспен қамту мекемелерінің табысты өзара іс-әрекет жолдары*

Инклюзия жағдайында жаратылыстану-математикалық және гуманитарлық білім берудің жеке бағдарламаларын құрастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар

Әдістемелік құралда жалпы білім беретін мектептерді психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің педагогтері мен мамандарына **жаратылыстану-математикалық және қоғамдық-гуманитарлық білім беру пәндері бойынша ЕБҚ бар білім алушыларға арналған жеке бағдарламаларды әзірлеу бойынша әдістемелік ұсынымдар** ұсынылады.

Оқу құралы мектеп ортасында «Барлығына арналған білім» принципін жүзеге асыруда білім беру ұйымының әкімшілігі мен педагогикалық ұжымына практикалық көмек көрсетуі тиіс. Әдістемелік ұсынымдар жалпы білім беретін мектеп басшыларына, мұғалімдерге, әдіскерлерге, білім басқармалары мен бөлімдерінің мамандарына арналған.

1. *Инклюзия аспектісінде жаратылыстану-математикалық және гуманитарлық білім беру оқу жоспарларының ерекшеліктері*

2. *Жалпы білім беру үдерісінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін жаратылыстану-математикалық білім берудің жеке бағдарламаларын әзірлеу бойынша әдістемелік ұсыныстар*

3. *Жалпы білім беру үдерісінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар үшін гуманитарлық білім берудің жеке бағдарламаларын әзірлеу бойынша әдістемелік ұсыныстар*